

Handhaving: wees altijd alert

Tekst: Franca Damen - advocaat bij Linssen cs Advocaten - www.linssen-advocaten.nl

Beeld: Twan Wiermans

De overheid heeft er soms een handje van, zeker als het gaat om intensieve veehouderijen: het controleren van de naleving van regels. Bepaalde omstandigheden of ontwikkelingen kunnen daartoe extra aanleiding geven, waardoor het altijd goed is om alert te zijn. Zo treedt op 1 januari 2016 de elektronische monitoring van luchtwassers, die al geïnstalleerd waren vóór 1 januari 2013, in werking. Dit zou een (extra) omstandigheid voor controles kunnen zijn. In dit artikel licht ik toe wat van belang kan zijn bij handhaving.

Verscheidene overheidsinstanties kunnen bevoegd zijn om controles uit te voeren en in geval van een overtreding handhavend op te treden. Zo zijn burgemeester en wethouder veelal bevoegd om controles uit te voeren met betrekking tot bijvoorbeeld vergunningen voor bouwen en milieu. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd als het bijvoorbeeld gaat om de Natuurbeschermingswet. Daarnaast is het ministerie van EZ bevoegd als het bijvoorbeeld gaat om huisvesting en dierenwelzijn. Namens het ministerie wordt veelal gehandeld door de NVWA en RVO.

Handhavingsvormen

Als tijdens een controle een overtreding wordt geconstateerd, geldt voor de overheid in beginsel de verplichting om hiertegen handhavend op te treden. Het gaat dan om zogenaamd bestuursrechtelijke handhaving. Bepaalde overtredingen kunnen daarnaast een economisch delict opleveren. Dan is het Openbaar Ministerie bevoegd om hiertegen strafrechtelijk op te treden. In dit artikel bespreek ik bestuursrechtelijke handhaving.

Procedure

In geval van een overtreding wordt door de overheid vaak eerst een voornemen tot handhaving gestuurd. Daar kunt u op reageren. Daarna volgt een besluit tot handhavend optreden. Hierbij kan een last onder dwangsom of bestuursdwang worden opgelegd. In het besluit moet onder andere worden vermeld wat de overtreding is en wat gedaan moet worden om deze te beëindigen. Dit wordt de last genoemd. Voor het voldoen aan de last moet een bepaalde termijn worden geboden. Dit wordt de begunstigingstermijn genoemd. Wanneer de overtreding niet binnen deze termijn wordt beëindigd, is een dwangsom verschuldigd (last onder dwangsom) of kan bestuursdwang worden toegepast (last onder bestuursdwang). Bestuursdwang betekent dat de overtreding door de overheid wordt beëindigd op kosten van de overtreder. Tegen een handhavingsbesluit kan bezwaar worden ingediend. Het indienen van bezwaar is een voorwaarde om de zaak op een later moment voor te kunnen leggen aan een rechter.

Bestuursdwang betekent dat de overtreding door de overheid wordt beëindigd op kosten van de overtreder.

Luchtwassers die voor 1 januari 2013 zijn geïnstalleerd, moeten vanaf 1 januari elektronisch gemonitord kunnen worden. Handhaving daarop kan op de loer liggen.

Bezwaren

In een bezwaarschrift kan bijvoorbeeld worden betwist dat sprake is van een overtreding. Maar ook wanneer u de overtreding niet kunt betwisten, kan het raadzaam zijn om bezwaar in te dienen. Hierin kunt u bijvoorbeeld bezwaar maken tegen de hoogte van de dwangsom of tegen de begunstigingstermijn. Soms kan het voor u al helpen als de begunstigingstermijn wordt verlengd. Wanneer sprake is van een korte termijn, kan het soms ook verstandig zijn om een schorsingsverzoek in te dienen bij de rechter. Het indienen van bezwaar schorst namelijk niet de werking van de last onder dwangsom (of bestuursdwang). Kortom, ondanks een bezwaarschrift moet u toch aan de last voldoen. Om dit (tijdelijk) te voorkomen, kan het indienen van een schorsingsverzoek soms raadzaam zijn.

Dwangsom

Wanneer u niet binnen de termijn aan de last voldoet, bent u een dwangsom verschuldigd (in geval van een last onder dwangsom). De overheid zal een brief sturen dat u de dwangsom moet betalen. Wanneer u dat niet doet, zal een invorderingsbesluit worden genomen, om op deze wijze tot invordering van de dwangsom over te gaan. Tegen dit besluit kunt u bezwaar indienen. Maar in dit bezwaar kunt u bijvoorbeeld niet meer de overtreding, de hoogte van de dwangsom of de begunstigingstermijn ter discussie stellen. Dat kan alleen worden aangevoerd in een bezwaarschrift tegen het handhavingsbesluit. Het is goed om u daarvan bewust te zijn.